

УДК: 351:19

ГАЛУНЬКО А.В., здобувач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права
Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ІНТЕРНЕТ-МЕРЕЖ

Анотація. У статті розкрито адміністративно-правий статус публічної адміністрації, яка здійснює регулювання діяльності соціальних інтернет-мереж, що полягає в сукупності чинників державного регулювання утворення (легалізації) і публічних правил функціонування різноманітних державних і громадських установ та організації щодо публічного визначення їх обов'язків і прав з метою забезпечення прав громадян у соціальних інтернет-мережах, прав і законних інтересів власників таких мереж, публічного інтересу держави та суспільства в цілому в сукупності з адміністративною відповідальністю у цій сфері.

Ключові слова: адміністративно-правий статус, права громадян на інформацію, публічна адміністрація, публічний інтерес держави, соціальна Інтернет-мережа.

Аннотация. В статье раскрыто административно-правовой статус публичной администрации, которая осуществляет регулирование деятельности социальных интернет-сетей, которая заключается в совокупности факторов государственного регулирования образования (легализации) и публичных правил функционирования различных государственных и общественных учреждений и организаций относительно публичного определения их обязанностей и прав в целях обеспечения прав граждан в социальных интернет-сетях, прав и законных интересов владельцев таких сетей, публичного интереса государства и общества в целом в совокупности с административной ответственностью в этой сфере.

Ключевые слова: административно-правовой статус, права граждан на информацию, публичная администрация, публичный интерес государства, социальная Интернет-сеть.

Summary. The article discloses the administrative status of public administration which regulates the activities of Internet Social Networks. It consists of a set of factors, government regulation and legalization of public rules for the various governmental and non-governmental institutions and organizations, In order to determine public duties and rights of public administration. In order to ensure the rights of citizens in Internet Social Networks and ensuring the rights and interests of the owners of such networks and ensuring the public interest of the state and society as a whole and administrative procedures.

Keywords: administrative and legal status, person's right to information, public administration, public interest of the state, Internet Social Networks.

Розвиток суспільних відносин в умовах глобалізації на основі революційного розвитку інформаційних технологій призвів до динамічного розвитку соціальних інтернет-мереж. Не є виключенням із цього й Україна. Наприклад, тільки в соціальній мережі «В Контакте» знайдено 17 140 032 особи, які здійснили реєстрацію своєї сторінки з території України.

З одного боку, кожна держава, яка є членом ООН, є суверенною і встановлює на своїй території власні нормативно-правові акти. Дія нормативно-правових актів у просторі є територіальною і екстериторіальною. Територіальна дія нормативно-правового акта окреслена територією держави і визначається державним суверенітетом [1]. З іншого боку, Інтернет є глобальним надбанням людства і не визнає, на перший погляд, державних кордонів.

Однак як і будь-які інші важливі відносини, суспільні відносини в системі Інтернету також потребують правового, зокрема адміністративно-правового регулювання, яке здійснює публічна адміністрація.

До проблем публічної адміністрації, яка здійснює правове регулювання соціальних мереж, звертали свої погляди О. Баранова, В. Брижка, Т. Галіч, В. Горобцова, Л. Городенко, М. Іншина, Г. Красноступ, Р. Саунін, Ю. Пічугіна та ін. Вони зробили вагомий внесок у дослідження правового регулювання Інтернет-середовища. Однак аналізованої нами проблеми вони торкалися опосередковано, досліджуючи інші більш загальні чи суміжні питання.

Мета нашої статті полягає в тому, щоб на основі теорії адміністративного права та чинного законодавства розкрити адміністративно-правовий статус публічної адміністрації, яка здійснює регулювання діяльності соціальних Інтернет-мереж.

У теорії права О. Скакун вважає, що правовий статус особи – це система закріплених у нормативно-правових актах і гарантованих державою прав, свобод, обов’язків, відповідальності, відповідно до яких індивід як суб’єкт права (тобто такий, що має правосуб’єктність) координує своє поведінку в суспільстві [2, с. 126].

В адміністративному аспекті О. Музичук, пропонує під правовим статусом суб’єкта адміністративно-правових відносин розуміти систему закріплених у нормативно-правових актах ознак, які визначають його роль, місце та призначення в системі правовідносин, вказують на його відмінність від інших суб’єктів і порядок взаємовідносин між ними. На його думку, для фізичної особи елементами адміністративно-правового статусу є права, обов’язки та відповідальність; для юридичної – мета утворення та діяльності, завдання, функції, обов’язки, права, відповідальність, особливості організаційно-структурної будови та взаємовідносин [3].

С. Курило вважає, що адміністративно-правовий статус – це одна з центральних правових категорій, яка має неабияке теоретичне і практичне значення, оскільки правовий статус є одним із тих якісних показників, за якими робляться висновки про рівень правової зрілості держави та суспільства. Під адміністративно-правовим статусом спеціальних органів влади розуміється їхнє положення (становище) у системі суспільних відносин і механізмі державного управління, що визначається державою шляхом закріплення в нормах адміністративного законодавства їхніх завдань, функцій, повноважень і відповідальності, які реалізуються зазначеними суб’єктами через відповідні адміністративно-правові (управлінські) відносини, зокрема ті, що складаються безпосередньо під час їхньої взаємодії з питань забезпечення громадської безпеки та громадського порядку [4].

На думку І. Дьоміна, адміністративно-правовий статус спеціальних суб’єктів адміністративного права полягає в сукупності їх обов’язків і прав [5]. У свою чергу М. Золотарьова визначила, що адміністративно-правовий статус спеціального органу державної влади – це складна юридична конструкція, головним складником якої є компетенція, що доповнюється відповідальністю, завданнями, функціями, організацією (структурою) та порядком діяльності (форми та методи діяльності, порядок створення та припинення) [6].

У результаті проведеного аналізу ми виявили, що О. Скакун, О. Музичук та І. Дьомін до адміністративно-правового статусу відносять права та обов’язки. Крім того О. Скакун, О. Музичук і С. Курило як додатковий елемент виділяють юридичну відповідальність. У свою чергу С. Курило та М. Золотарьова до елемента адміністративно-правового статусу колективності суб’єкта адміністративного права відносять завдання та систему.

На наш погляд, є незаперечною точка зору тих учених, які відносять до елемента правового статусу права, обов'язки та юридичну, зокрема й адміністративну, відповідальність. Крім того слушним є віднесення до аналізованої категорії функцій публічного колективного суб'єкта.

Таким чином, адміністративно-правий статус публічної адміністрації, яка здійснює регулювання діяльності соціальних Інтернет-мереж, полягає в сукупності їх функцій, обов'язків і прав з метою забезпечення прав громадян у соціальних Інтернет-мережах, публічного інтересу держави та суспільства в цілому в сукупності з адміністративною відповідальністю у цій сфері.

Адміністративно-правове регулювання діяльності соціальних Інтернет-мереж у межах своєї компетенції здійснюють деякі державні і громадські установи та організації:

1) Департамент боротьби з кіберзлочинністю і торгівлею людьми МВС України, в аспекті діяльності якого – захист інтелектуальної власності, боротьба з кіберзлочинністю та торгівлею людьми через соціальні Інтернет-мережі [7];

2) Національна експертна комісія України з питань захисту суспільної моралі, що є постійно діючим державним, позавідомчим експертним і контролюючим органом, який діє відповідно до Закону України «Про захист суспільної моралі» від 20 листопада 2003 р. № 1296-IV і Положення про Національну експертну комісію України з питань захисту суспільної моралі, затвердженого постановою Кабінету міністрів України №1550 від 17 листопада 2004 р, яка зокрема виконує покладені на неї функції в соціальних Інтернет-мережах [8];

3) податкова міліція Міністерства доходів та зборів України, яка вживає заходів щодо виявлення і розслідування злочинів, пов'язаних з відмиванням, легалізацією коштів та іншими незаконними фінансовими операціями через соціальні Інтернет-мережі [9];

4) Служба безпеки України, яка виявляє, припиняє віднесені до їх компетенції правопорушення в соціальних Інтернет-мережах [10];

5) Інтернет-асоціація України, діяльність якої полягає в практичній реалізації проектів, що сприяють розвитку українського сегменту Інтернет. Особливу увагу асоціація приділяє захисту законних інтересів громадян, надаючи їм консультативну та юридичну підтримку і забезпечуючи діалог з державними органами [11].

6) Українська Антипіратська Асоціація, основною метою якої є задоволення законних соціальних, економічних, творчих та інших спільних інтересів своїх членів, сприяння забезпеченню захисту авторського права і суміжних прав членів у соціальних Інтернет-мережах [12].

Так, Національна експертна комісія має право проводити у межах своєї компетенції перевірку діяльності засобів масової інформації, юридичних осіб усіх форм власності, що займаються організацією видовищних заходів і діяльністю з обігу продукції сексуального чи еротичного характеру або такої, що містить елементи насильства та жорстокості. Основними завданнями Національної експертної комісії є аналіз процесів і тенденцій, що відбуваються у сфері захисту суспільної моралі, розроблення для органів державної влади та органів місцевого самоврядування рекомендацій з їх правового регулювання; контроль за дотриманням законодавства у сфері захисту суспільної моралі; участь у розробці міжнародних договорів України з питань захисту суспільної моралі. Діяльність Національної експертної комісії спрямована на піднесення культури та духовності українського народу, усіх національностей в Україні, утвердження здорового способу життя та належного стану моральності в суспільстві, виховання майбутніх поколінь українців на основі традиційних духовних і культурних цінностей,

уявлень про добро, честь, гідність, громадський обов’язок, совість, справедливість на засадах народних традицій, українських звичаїв, етичних норм і правил поведінки, що склалися в суспільстві [8].

Отже, вищевикладене дає можливість сформулювати такі висновки щодо адміністративно-правового статусу публічної адміністрації, яка здійснює регулювання діяльності соціальних Інтернет-мереж:

1) в Україні немає спеціалізованого державного суб’єкта публічної адміністрації, який здійснює адміністративно-правове регулювання діяльності соціальних Інтернет-мереж;

2) адміністративно-правий статус публічної адміністрації, яка здійснює регулювання діяльності соціальних Інтернет-мереж, полягає в сукупності їх функцій, обов’язків і прав з метою забезпечення прав громадян у соціальних Інтернет-мережах, публічного інтересу держави та суспільства в цілому, у сукупності з адміністративною відповідальністю в цій сфері;

3) адміністративно-правове регулювання діяльності соціальних Інтернет-мереж у межах своєї компетенції здійснюють державні та громадські установи й організації – Департамент боротьби з кіберзлочинністю і торгівлею людьми МВС України; Національна експертна комісія України з питань захисту суспільної моралі; податкова міліція Міністерства доходів та зборів України; Служба безпеки України, Інтернет-асоціація України; Українська Антипіратська Асоціація.

Таким чином, адміністративно-правий статус публічної адміністрації яка здійснює регулювання діяльності соціальних Інтернет-мереж, полягає в сукупності чинників державного регулювання утворення (легалізації) і публічних правил функціонування державних і громадських установ та організацій (Департаменту боротьби з кіберзлочинністю і торгівлею людьми МВС України; Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі; податкової міліції Міністерства доходів та зборів України; Служби безпеки України, Інтернет-асоціації України; Української Антипіратської Асоціації), публічному визначенні їх обов’язків і прав з метою забезпечення прав громадян у соціальних Інтернет-мережах, прав і законних інтересів власників таких мереж, публічного інтересу держави та суспільства в цілому в сукупності з адміністративною відповідальністю у цій сфері.

Використана література

1. Заросило В.О. Централізація та децентралізація в роботі міліції України та поліції зарубіжних країн / В.О. Заросило // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – 2012. – № 3. – С. 76-80.

2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник / О.Ф. Скакун. – Харків : Консум, 2001. – 656 с.

3. Музичук О.М. Уточнення сутності категорії “правовий статус” суб’єкта адміністративно-правових відносин та його елементного складу / О.М. Музичук // Форум права. – 2008. – № 1. – С. 316-321. – Режим доступу : [//www.nbuv.gov.ua/ejournals/FP/2008-1/08tomies.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/ejournals/FP/2008-1/08tomies.pdf)

4. Курило С.Л. Адміністративно-правовий статус органів внутрішніх справ як суб’єкта взаємодії з органами місцевої влади з питань забезпечення громадської безпеки та громадського порядку / С.Л. Курило // Форум права. – 2012. – № 1. – С. 523-526. – Режим доступу : [//www.nbuv.gov.ua/ejournals/FP/2012-1/12kcltgp.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/ejournals/FP/2012-1/12kcltgp.pdf)

5. Дьомін І.А. Адміністративно-правовий статус підрозділів міліції, які здійснюють заходи щодо запобігання та протидії корупції // І.А. Дьомін // Форум права. – 2009. – С. 316-321. – Режим доступу : [//www.lex-line.com.ua/?la](http://www.lex-line.com.ua/?la)

6. Золотарьова М.К. Адміністративно-правовий статус державних податкових інспекцій в Україні : автореф. дис... канд. юрид. наук. : 12.00.07 / М.К. Золотарьова ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. – Д., 2009. – 20 с

7. Про організацію діяльності Департаменту боротьби з кіберзлочинністю і торгівлею людьми МВС України та підрозділів боротьби з кіберзлочинністю і торгівлею людьми ГУМВС, УМВС : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 24 листопада 2010 р. № 581. – Режим доступу : [//www.zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.43316.0](http://www.zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.43316.0)

8. Про захист суспільної моралі : Закон України від 20 листопада 2003 р. № 1296-IV : за станом на 01 листопада 2013 р. / Урядовий кур'єр. – 2003. – № 245.

9. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної податкової служби та у зв'язку з проведенням адміністративної реформи в Україні : Закон України від 5 липня 2012 р. № 5083-VI / Урядовий кур'єр. – 2012. – № 169.

10. Про Службу безпеки України : Закон України від 25 березня 1992 р. № 2229-XII : за станом на 11 жовтня 2013 р. / Голос України. – 13.05.92 р.

11. Статут Інтернет-Асоціації України : АРО – 2013. – Режим доступу : <http://aro.kiev.ua/info.phtml>

12. Українська антипіратська асоціація : АРО – 2013. – Режим доступу : <http://aro.kiev.ua/info.phtml>

~~~~~ * * * ~~~~~